

VEEL

BROOD

EN

VEEL

ROZEN

'Migratie en mobiliteit zijn universeel en fundamenteel menselijk', zo schrijft Bram Beelaert in zijn bijdrage over het Red Star Line-hygiëne- en controlestation voor emigranten. Dit complex aan de Rijnkaai in het Eilandje, het oude Antwerpse havenkwartier, wordt de locatie van het nieuwe stedelijke migratiemuseum Red Star Line | People on the Move, dat opent in 2012. De Red Star Line was een rederij die tussen 1873 en 1934 ongeveer twee miljoen passagiers van Europa naar verschillende havens in de Verenigde Staten en Canada bracht. Het complex is dan ook bijzonder interessant als *lieu de mémoire*, maar het museum wil uitdrukkelijk het historische verhaal vertellen in relatie met wat er vandaag gebeurt. Bram Beelaert geeft een eerste aanzet en schetst het bredere historische kader waarbinnen het complex tot stand kwam en functioneerde. Een boeiende kennismaking met het nieuwe museum.

Stijn Oosterlynck en Pascal Debruyne introduceren ons op een heel inspirerende manier in de problematiek van de stadsvernieuwing. Ze vertellen het verhaal van het Pandinistisch Verblijvingsfront in Gent. Dat was een groep bewoners van het Pand in het Gentse Patershol, die zich eind jaren 1970 verzette tegen de ontruiming en voor het behoud van de woonfunctie van deze bijzondere woongemeenschap. De auteurs merken terecht op dat stadsvernieuwing vandaag wordt gereduceerd tot een louter beleidsverhaal, terwijl het ook een dagdagelijkse sociale strijd is voor en over de stedelijke ruimte en haar inrichting.

Bart De Wilde voert al een tijd onderzoek naar de relatie tussen arbeiders en hun voeding tussen 1880 en 1950. Vandaag kunnen we van het ene naar het andere kookprogramma zappen, maar over de culinaire gewoontes van arbeiders in de 19e eeuw is er heel weinig geweten. De auteur stelt hier een van de eerste populaire kookrubrieken in Vlaanderen voor, die verscheen in het weekblad *De Volkswacht*. Hij vertelt hoe KOK, de auteur van die rubriek, zijn publiek niet alleen de basistechnieken van het koken probeerde aan te leren, maar ook fijnere gerechten aandurfde en advies gaf over gezonde en evenwichtige voeding. En hij probeert de identiteit van deze mysterieuze KOK te achterhalen ... Een voorgerechtje voor de vijfde editie van de Week van de Smaak (11 tot 21 november).

2010 is het jaar waarin de spraakmakende en sterk geëngageerde architect Renaat Braem, honderd jaar zou geworden zijn. Ellen Van Impe stelt hier kort het evenementenprogramma voor dat het Vlaams Architectuurinstituut (VAi) en het Centrum Vlaamse Architectuurarchieven (CVAa) voor deze verjaardag hebben opgezet. Wij presenteren hierbij een reeks grappige prenten van Renaat Braem over de geschiedenis van Deurne, die het echtpaar Schelfhout-De Clerck aan Amsab-ISG schonk.

Verder vertelt Alain Mélo over de honderdste verjaardag van het Maison du Peuple van Saint-Claude, in de Franse Jura. Dat werd in zijn werking sterk beïnvloed door de Gentse Vooruit. Binnenkort start Amsab-ISG, samen met het Maison du Peuple en met de steun van het ABVV Textiel-Kleding-Diamant, een erfgoedproject rond de verwerking van het archief van het Wereldverbond van Diamantbewerkers dat zich in Saint-Claude bevindt.

In de rubriek verwerkte archieven is er de collectie van Nadya De Beule met enkele archieven van trotskistische militanten, en het archief van de Centrale der Boek- en Papiernijverheidsafdeling Gent, een van de oudste vakbonden van België.

Ten slotte stelt Piet Creve enkele publicaties voor over Marokkanen in Nederland en Grieken in Limburg.

Paule Verbruggen